

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 6. lipnja 2007.

Sv. Ciprijan, uzor odgovornosti u slubi i učitelj molitve

Draga braćo i sestre,

Ciprijan "je bio prvi biskup koji je u Africi zadobio vijenac mučeništva." Usto, njegova je slava - o čemu svjedoči đakon Poncije, koji je napisao njegov prvi ivot - povezana s njegovim knjievnim djelom i pastoralnim radom kroz trinaest godina od njegova obraćenja do mučeništva (usp. Vita 19,1; 1,1). Rođen u Kartagi u bogatoj poganskoj obitelji, nakon rasipne mladosti, Ciprijan se s 35 godina obraća na kršćanstvo. On sam pripovijeda o svome duhovnome putu: "Dok sam još bio kao u nekoj tamnoj noći - piše on nekoliko mjeseci nakon svoga krštenja - činilo mi se krajnje teškim i mučnim učiniti ono na što me pozivalo Boje milosrđe... Bio sam vezan premnogim greškama svoga prethodnog ivota i nisam vjerovao da bih se od njih mogao osloboditi. Toliko sam slijedio poroke i pogodovao svojim zlim nagnućima... No potom, uz pomoć preporoditeljske vode, oprana je bijeda moga prethodnoga ivota; nenadmašivo svjetlo raširilo se mojim srcem; drugo rođenje pretvorilo me u sasvim novo biće. Na čudesan način počela je tada nestajati svaka sumnja... Jasno sam shvatio da je ono što je dotad ivjelo u meni bilo zemaljsko, u ropstvu porocima i tijelu, a boansko i nebesko bilo je ono što je Duh Sveti u meni već bio porodilo" (Ad Donatum, 3-4). Odmah nakon obraćenja, Ciprijan - ne bez zavisti i otpora - izabran je u svećeničku slubu i u biskupsko dostojanstvo. Kroz kratko razdoblje svoga biskupstva suočavao se s prvim progonima određenima nekim carskim ediktom, prvo onim Decijevim (250.), a onda i Valerijanovim (257.-258.). Nakon Decijeva progona naš se biskup morao snano zaloiti u obnovi discipline unutar kršćanske zajednice. Mnogi su se vjernici, zapravo, bili odrekli vjere ili nisu odrali ispravan stav pred kušnjama. Bili su to takozvani lapsi - to jest "posrnuli" - koji su se ivo eljeli vratiti u zajednicu. Rasprava o njihovu ponovnu primanju dovela je do podjele kartaških kršćana na

lapsiste i rigoriste. Tim teškoćama valja pridodati i tešku kugu koja je potresla Afriku te podigla mučna teološka pitanja kako unutar zajednice, tako i u odnosu prema poganima. Konačno, treba napomenuti i sukob između Ciprijana i rimskog biskupa Stjepana o valjanosti krštenja što su ga poganima podjeljivali krivovjerni kršćani.

U tim teškim uvjetima Ciprijan je pokazao izvrsne sposobnosti upravljanja: bio je strog, ali ne nefleksibilan prema lapsima, priznajući im mogućnost oprosta nakon primjerene pokore; pred Rimom je čvrsto branio zdrave predaje afričke Crkve; bio je čovječan i obuhvaćen najistinskijim evanđeoskim duhom dok je poticao kršćane na bratsku pomoć poganima u vrijeme kuge; znao je odrati pravu mjeru dok je opominjao vjernike - često prestrašene da će izgubiti ivot ili zemaljska dobra - da za njih pravi ivot i prava dobra nisu od ovoga svijeta; bio je neumoljiv u borbi protiv pokvarenih običaja i grijeha koji su razarali moralni ivot, posebice protiv škrtosti. "Tako je provodio svoje dane - pripovijeda đakon Poncije - kad je po prokonzulovu nalogu nenadano u njegov dom stigao vođa redarstva" (Vita, 15,1). Toga dana sveti je biskup uhićen te je nakon kratka ispitivanja odavno izdrao mučeništvo usred svoga naroda.

Ciprijan je sastavio brojne rasprave i pisma, uvijek vezane uz svoju pastoralnu slubu. Ne previše naklon teološkom umovanju, pisao je ponajprije u cilju izgradnje zajednice i dobra ponašanja vjernika. Doista, Crkva je tema koja mu je daleko draa od svega ostaloga. Pritom razlikuje vidljivu Crkvu, onu hijerarhijsku, i nevidljivu Crkvu, onu mističnu, ali i snano potvrđuje da je Crkva samo jedna, utemeljena na Petru. Neumorno ponavlja da "tko se udalji od Petrove stolice, na kojoj je utemeljena Crkva, zavarava se misli li da ostaje u Crkvi" (De ecclesiae catholicae unitate, 4).

Ciprijan dobro zna da "izvan Crkve nema spasenja" (Epistola 4,4 i 73,21), te da "ne moe imati Boga za Oca tko nema Crkvu za majku" (De ecclesiae catholicae unitate, 4). Značajka koja je neodvojiva od Crkve njezino je jedinstvo, simbolizirano Kristovom haljinom bez šavova (isto, 7): jedinstvo koje svoj temelj nalazi u Petru (isto, 4), a svoje savršeno ostvarenje u Euharistiji (Epistola 63,13). "Postoji samo jedan Bog, samo jedan Krist - opominje Ciprijan - samo jedna je njegova Crkva, samo jedna vjera, samo jedan kršćanski narod, okupljen u čvrstom jedinstvu cementom sloge. A ne moe se razdvojiti ono što je po svojoj naravi jedno" (De ecclesiae catholicae unitate, 23).

Ne smije se zanemariti, na kraju, ni Ciprijanov nauk o molitvi. On prije svega otkriva da je molitva, poput vjere, kršćaninu darovana s Očenašom. Darovana je u mnoini, "da tko moli ne bi molio samo za sebe. Naša molitva javna je i zajednička, pa kad molim, ne molimo samo za jednoga, nego za čitav narod, jer s čitavim smo narodom jedno" (De Dominica oratione, 8). Tako osobna i liturgijska molitva ostaju čvrsto međusobno povezane. Njihovo jedinstvo proizlazi iz činjenice da obje odgovaraju na istu Riječ Boju. Kršćanin ne kae "Oče moj", već "Oče naš", pa i u tajnosti zatvorene sobe, jer zna da je na svakom mjestu i u svakoj prilici on član istoga Tijela.

"Molim stoga, ljubljena braćo - piše kartaški biskup - kako nas je Bog, Učitelj, naučio. Riječ je o

povjerljivoj i intimnoj molitvi kad molimo Boga onim što je njegovo, kad prema njegovim ušima uzdiemo molitvu Kristovu. Neka Otac prepozna riječi svoga Sina dok izgovaramo molitvu: onaj koji prebiva u nutrini duše, neka bude prisutan i u glasu... Kad se moli, potom, valja govoriti i moliti na taj način da se, stegom, odri mir i suzdranost. Mislimo na to da smo pod pogledom Bojim. Valja se svidjeti boanskim očima bilo stavom tijela, bilo tonom glasa... A kad se sastajemo s braćom i slavimo boanske rtve s Bojim svećenikom, moramo se spomenuti strahopoštovanja i stege, ne smijemo razbacivati uokolo svoje molitve neslonim glasovima, niti nasrtati bučnom rječitošću molitve, koja zapravo treba biti prinesena Bogu u smjernosti, jer Bog sluša, ne glas, nego srce (non vocis sed cordis auditor est)" (3-4).

U konačnici, Ciprijan se smješta na izvorište one plodne teološko-duhovne predaje koja u "srcu" vidi povlašteno mjesto molitve. Prema Bibliji i Ocima srce je čovjekova nutrina, mjesto gdje prebiva Bog. U njemu se ostvaruje onaj susret u kojem Bog govori čovjeku, a čovjek sluša Boga; čovjek govori Bogu, a Bog sluša čovjeka. A sve to po jedinoj boanskoj Riječi. Upravo u tom smislu, Smaragd, opat Svetog Mihaela u Mosi u prvim godinama devetog stoljeća, odraavajući Ciprijanovu misao, kaže da je molitva "djelo srca, ne usana, jer Bog gleda, ne na riječi, nego na srce molitelja" (Vijenac monahâ, 1).

Predragi, usvojimo takvo "srce u stavu slušanja", o kojemu nam govore Biblija (usp. 1 Kr 3,9) i Oci. To nam je tako potrebno! Samo tako moći ćemo u punini iskusiti da je Bog naš Otac i da je Crkva, sveta Zaručnica Kristova, doista naša Majka.

Apel za G-8

Danas je u Heiligendammu u Njemačkoj pod predsjedanjem Savezne Republike Njemačke započeo godišnji sastanak na vrhu vođa drava i vlada skupine G-8 – to jest sedam industrijski najrazvijenijih zemalja i Ruske Federacije. 16. prosinca prošle godine sam pisao kancelarki Angeli Merkel zahvalivši joj, u ime Katoličke Crkve, na odluci da se u dnevni red sastanka G-8 uvrsti tema siromaštva u svijetu, s osobitom pozornošću na Afriku. Dr. Merkel mi je ljubazno odgovorila 2. veljače, jamčeći mi da će se G-8 zaloiti za postizanje Milenijskih ciljeva razvoja. elio bih uputiti novi apel vođama okupljenim u Heiligendammu da ispune obećanja da će znatno povećati svoju pomoć razvoju, u korist najsiromašnijih pučanstava, prije svega onih sa afričkoga kontinenta. U tome smislu posebnu pozornost zavrjeđuje drugi veliki milenijski cilj: "postići osnovno obrazovanje za sve; zajamčiti da do 2015. svaki dječak i djevojčica završi osnovnu školu". To je sastavni dio postizanja svih ostalih milenijskih ciljeva; to je jamstvo da će postignuti ciljevi počivati na čvrstim temeljima; to je polazišna točka za autonomne i odrive procese razvoja. Ne smije se zaboraviti da je Katolička Crkva uvijek bila na prvoj liniji na polju obrazovanja, stiući, osobito u najsiromašnijim zemljama, tamo gdje dravne strukture često nisu uspijevale doći. Ostale kršćanske Crkve, vjerske skupine i udruge civilnoga društva također su u uključene u taj odgojni pothvat. To je stvarnost koju su vlade i međunarodne organizacije, uz primjenu načela supsidijarnosti, pozvane prepoznati, vrednovati i podupirati također izdvajanjem potrebnih financijskih sredstava.

Pozdrav hrvatskim hodočasniciima na hrvatskom:

Srdačno pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a posebno studente Filozofskoga i Teološkoga Fakulteta Druge Isusove iz Zagreba te vjernike upe svetoga Petra iz istoga grada. Neka blagovanje Kristova Tijela vaš ivot uvijek sve više suobličava Njemu koji nas je ljubio do kraja!
Hvaljen Isus i Marija!

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana